

Nyári álom

Bejön a fény a törött üvegen, rézsútos reflektora színpadot csinál a hangyáknak a kanapén. Nem jó ráülni, a rugó fenékbe szúr, a huppanástól a hangyák világában földrengés lesz. A felszálló porfelhő nekik atomtámadás bolondgombája, nekem köhögés, doh és macskahúgyszag. A pince a barlangom. Ősember vagyok a jövőből, a többiek vadászni járnak, de nekem nem kell, én értek az állatok nyelvén, etetnek a történeteimért. A falra barna krétával bölényt rajzolok, a szeme olyan élethű lett, hogy megijeszt. Mikor nem nézek oda, látom, hogy ászkák bújnak ki a bölény oldalából. Megsiratom, eltemetem.

Az ászkák a lezuhant úrhajó túlélői, ami amúgy apa rozsdásodó fűnyírója, állítólag még a nagy házból. Időtlen idők óta hever a roncs a tájban, azóta mindent elfelejtettünk, a hangyák birodalmában rend és diktatúra van, mindenki egyforma, az ászkák rég nem tudják, hogy kell megszerelni az úrhajót. Itt ragadtak, nem tudnak visszamenni a bolygójukra, ezért szégyellik magukat, és csak a sötétben jönnek elő, mikor azt hiszik, nem figyelem őket. Mérgükben csípnek is.

Megjön a macskám, Árnyék, bemászik az ablakrésen, villanásnyira kitakarja a hangyák fölötti fényt. A szájában döglött egér, ő a hangyák istene, hatalmas lakomákkal jutalmazza őket, hegyeket hordanak belőle az éléskamráikba. Olyankor megrészegülnek a tetemen, nyakig vérben és húsban gázolnak, és elfelejtenek egyenes sorokban menni. Árnyék miatt a hangyák vallása a háború, mindig ezt a vérben tocsogó lakomát keresik. Összedörgölözünk, nyávogva biccent nekem, aztán rám telepszik és dorombol. Kiszedem a pókhálót a szőreből.

Nekem nem hozott enni Árnyék, pedig lassan az összes tartalékomat felélem. Egy tábla csoki van még, két zsemle és egy csomag instant leves, csak

elromlott a merülőforraló, úgyhogy azt nem tudom megcsinálni. Nyáron jó itt, hűvös van, és az ablak előtt meztelen lábszárak haladnak el, van, amelyik szőrös, és van, amelyik nem. Slattyognak a papucskok és kopognak a sarkak. Néha beszagol egy-egy kutya is, biztos Árnyékot érzik. Egyszer tarkón pisilt egy férfi, pont rám célzott a kitört ablakon. Naplót fogok vezetni, olyat, mintha olvasónapló lenne, csak nem könyveket foglalok össze, hanem azt, ami itt történik. Mint egy hajóskapitány a fedélzeti naplót.

Ma hét napja, hogy anya alszik. Az első nap azt mondta, kész, vége, most egy kicsit szabadságra megy, értsem meg, nem tud mit csinálni, vett virslit, dinnyét és tartós kenyeret, tett ki perselyben pénzt, de nem valami sokat. Reggel kilenckor teát csinált sütőrummyal, és bevette az altatót. Azóta felébred napi kétszer, kómásan néz maga elé, pisilni megy, lehet, hogy rá is gyújt, szopogatja a filtert, puhára rágja. Aztán beveszi a következőt. Nyári álmod alszik, bár így nem ér, nem elég eltökélt hozzá, hogy ne kelljen az altató. Az én feladatom vizet tenni mellé, bevásárolni, megmondani a postásnak, hogy nincs itthon. Ha keresik a munkahelyéről, le kell csapni a telefont. Ezeket nem csinálom, lejöttem a pincébe, úgyse fogja megtudni.

A pénzből vettem egy nyakörvet Árnyéknek, két tábla csokit és egy halkonzervet. Valameddig úgyis ki lehet bírni evés nélkül, legalább gyakorlok. Megpróbáltam utánaolvasni, meghalhat-e anyám, szerintem nem, de igazából csak arról írnak, hogy mi történik, ha valaki egyszerre eszi meg az összes tablettát. Három nap múlva szeptember, ha tényleg csak nyári álom, addigra be kéne fejeznie, be kell iratkozni az iskolába. Felőlem az is jó, ha nem megyek. Jó így.

Eszter kopog, tudom, hogy ő, mert senki más nem tudja a kódot. Eszter huszonöt és szép, én a fele vagyok, de a kisebbik fele. Nincsen rendes füzetem, szerezni kellene, ha tényleg naplót akarok vezetni, ez mindjárt betelik, a falra meg nem írhatom, mert elolvassák, és képtelenség fejben tartani ennyi részletet.

Jól vagy, Móni, ezt kérdezi. Hozott egy szendvicset meg egy termoszban teát. Utálok a Mónit, arra rímel, hogy póni, de nem lehet mit csinálni vele.

Biztos nincs kedved felmenni? Anyukád unatkozni fog egyedül.

Megrázom a fejemet. Nem tudja, hogy anya alszik, tilos mondani. Ha elmondom, dráma lesz megint, gyermekvédelem, orvosok, nem is tudom, mi. Felsikolt, hogy jézusom, mi ez a döglött egér, ki kell dobni, meg ne fogd.

Árnyék hozta, majd kidobom, ha nem eszi meg.

Kicsit sápadt, fintorog is. Nem tudom, miért utálja mindenki az ilyesmit, ha ki lenne rántva és nem tudná, biztos megenné. Eszter nagyon lányos, utálja a szórt meg a vért. Mi lehet vele, ha menstruál.

Te pincelakó. Bizalmatlanul néz körbe, nem ül le, látom, hogy nyel egyet, mikor a kanapéra sandít, tényleg elég koszos, de hát ez van. A világtérképet bámulja a falon, kivirágzott rajta a penész, átüt a kontinensek határain. Eszter nagyon tiszta.

Valamit mondani akar, hezitál, megint a kanapéra néz, mintha le kellene ülnie hozzá. De nem mond semmit, csak integet az ajtóból, még utánaaszólok, hogy köszönöm. Nem lett elég hangos, azt hiszem, nem hallotta meg. A szendvicsben olajbogyó is van, meg sonka, inkább majd holnap gyakorlom a nem evést, meg ne rohadjon.

Az ászkákat sok idő volt megismerni, csak akkor jönnek elő, ha teljes a mozdulatlanság, ha megszeged a szabályaikat, elrejtőznek. Meztelen a téglafal fele, a vakolt részen pont elég a repedés a vakolat alatt, hogy elbújjanak. Lassan derült ki a történet az úrhajóról, de gyanús volt, hogy minden reggel arra indulnak az ászkák, olyan, mint egy rítus, a levágott fű kiszáradt törmelékéhez járulnak, pedig már csak por, nem is látszik, hogy fű volt. Mégis az egyetlen anyag, ami a bolygójukra emlékezteti őket. Ott nincsenek hangyák, és sokkal több a hely. Az ászkák feladták, ha rajtakapja őket a napfény, mozdulatlanra dermednek, szégyellik magukat, emlékezniük kellene. Riasztja őket a hangyák világa, amíg lent masíroznak, Árnyék ételét cipelik, mert télire gyűjtenek, addig jobb, ha meghúzzák magukat, és nem ugrálnak. A végén még őket is eltennék télire. Ha nem jön valaki, aki végre emlékezni fog az úrhajóra, sosem jutnak haza.

Itt a bunkerben nincs vécé, ha muszáj, befőttesüvegbe szoktam, és kiöntöm az ablakon, de a múltkor rám ordított valaki, azóta csak éjjel. Büdös lesz estére a melegben, jobb felmenni. Be tudok lopakodni, az ajtót anya nem zárja be, és ha valamit meglökök, úgyse hallja meg. Tíz percnél tovább ritkán van ébren. Az arca nem mozog, a homlokán pihen egy légy, és dörzsöli a kezét. Zsírosak lettek a bőrétől. Az ágyon fekszik, a támlán hátrabukik a feje és horkol, a köntöse kicsit kinyúlt, a melle olyan a hasán, mint a homokzsák árvízkor a híradóban, csálén mutat a köldöke felé. Nagyon szép az arca, azt jobb nézni. Ha lecsapnám a legyet, felpofoznám. Minél többet alszik, annál fáradtabb. Le akarom csapni, vicces lenne, de persze nem merem, a légy meg elszáll a konyha felé.

Utánamegyek, a falra kenem, elsőre sikerül. Kicsit szégyellem magam. Elegem van.

Anya mellett a dohányzóasztalon hamutartó, szétcsócsált csikkek, mellette egy teásbögre tele levágott lábkörmökkel. Beleragadtak a cukorba. Biztos ki akarta dobni, csak elaludt. Kiviszem a kukához a konyhába, szerencsére

nincs tele. Jó, hogy legalább levágta. Óvatosan megrúgom, mintha véletlen lenne, nem mozdul, még egyszer, a bokáján, most erőseben. Nem mozdul. Lehet, hogy lesz egy kis folt, de úgysem fogja tudni, mitől van. Belevágom a meztelen karjába a körmeimet, kis piros félholdakat nyomok a húsába, tesztelem az életfunkcióit. Nem mozdul, csak hangosabban szuszog egy kicsit, a percekkel elhalványulnak rajta a nyomok.

Holnap éppen kétezer nap marad hátra addig, amíg nagykorú nem leszek. Bepakolom egy táskába a hálósákot, pénzt, vízhatlan kabátot, és elmegyek, egészen a tajgáig fogok gyalogolni, jelentkezem egy meteorológiai állomásra valahol északon, mérem a légnyomást, a csapadékot, a hőmérsékletet egész addig, amíg el nem olvad az összes jég. Árnyék velem egyidős, addigra elpusztul, majd viszem a hamvait, de oda amúgy is kutya kell inkább. Tizenkétszer tíz fekvőtámasz naponta, jövőre tizenháromszor tíz, aztán tizennégy-szer. Tizenkétszer tíz felülés, jövőre tizenháromszor, aztán tizennégy-szer. Tizennyolcnál elindulsz, akkor már nem tudnak mit csinálni, hogy megakadályozzák. Most csöndben kell csinálni, túl sokan figyelnek. Ha nem a tajga lesz, először keresek valami farmot, vagy vadőr leszek egy nemzeti parkban, majd onnan megyek tovább, ha elég felkészült leszek.

Mégis felébred, zavart, kótyagos. Végighúzza az ujját a melle alatt, nyirkos a melegtől. Körülnéz, hogy látja-e valaki, kihúzza a pólóból, megszagolja, elmélázik. Rám néz, nem érti, hogy látom, mosolyog, az ujját az orra alatt. Talán azt hiszi, részeg, de nem, csak teljesen elvesztette a fonalat, fáj a bokája, kicsit bedagadt. Nem szól hozzám, vécére indul, csótányra lép, ropog, mint a popcorn szokott a foga alatt, megkívánja, a konyhába indul. Nincs, megettem az összeset. Mustár, levespor, vekni vége, más semmi, kicsoszog. A vécében a lichthofba néz, paradicsomos káposztára gondol, amit alatta vagy fölötte főznek. Hangosan pisil, olyan hangos, hogy a pincében is hallanám. Nem iszom sokat, különben nekem is kell.

Nem szólok hozzá, csak figyelem.

Kijön a vécéből, csodálkozik, odaszól maga mellett a levegőnek, hogy nézd csak, cica, itt van, még mindig itt van. A függőnyt simogatja, sóhajt, a szemközti házon ipari alpinista mossa az ablakot, anya vágyakozva bámulja, szuszog, a melle alá teszi megint az ujját. Ha elalszik, lilára rúgom a bokáját.

Kétezer napot várni talán gyávaság. Olvastam, hogy van olyan hangya, amelyikben megindulnak a gombafonalak belül, lassan nőnek, áthuzalozzák, míg már alig marad hely saját magának, aztán ha megtelik velük, átveszik az irányítást, és soha többet nem tud odamenni, ahova akar, addigra talán már nincs is olyan, hogy akar. Valaki felemeli benne a lábát, nem tudja letenni.

A többiek a vérben tapicskolnak, szervezik a mócsing elszállítását, ő meg felrohan a falra, vége, felrobban, mint egy pöfeteg, gomba-uszály, spóra-Titanic, a darabjain élnek majd, míg van belőle, kiskert nő a testén.

Ha tudná, hogy bántom anyát és élvezem is, Eszter nem hozna szendvicset. Ha anya tudná, vállat vonna, mind ilyenek vagytok, az apád, az anyám, te is, mondaná, mélyre szívna a füstöt, nyögdécselne kicsit, megsimogatná a saját arcát. Az enyémet nem bírja nézni, apáé. De mást nem bántok.

Visszacsoszog az ablaktól, átkarolja magát, inogva ringatózik, az asztalon levélnyi altató, nyolc szem van benne, kettőt bevesz, ráissza a sütőrum maradékát. Fel fog ébredni este, nem lesz miből aludnia, kifogy a készlet, és hónap vége van. A fotel nyekken alatta, a puffra emeli a lábát, a papucsá talpán a csótánymasszába ragadt porcicahajjal. Hátraveti a fejét, látom, ahogy nagyokat nyel. Amint elalszik, oldalra esik a feje, simák a vonásai, mintha úszna az időben, agyatlan kisbaba lesz, ordít, tejet böfög valaki nyakába, simogatják az arcát, cserélik a pelenkáját.

Be vagyunk zárva, ő is és én is, nincs hova menni, pedig elegendő van, én menni akarok.

Ha mindig aludna, valahogy lehetne, iskola is lenne, Eszter is. Ha felébred, tele lesz vele a lakás, kitilt a pincéből, hazahozatja az iskolatejet, rásír az ellenőrzőmre, nem szól hozzám.

Kiürítem a hamutartót, összecsomózom a szemetest, leviszem, gondolkodnék, de csak egyvalami fér a fejembe, minden más kiszorul. Hogy nem jutott eszembe. Kiürítem az iskolatáskát, zseblámpa, pulcsi, toll, papír, elcsomagolom a szappant a fürdőből egy szappantartóba, tizenkét fekvőtámasz, tizenkét felülés, mert egész van, csipogott a karóráim. Miért nem jutott előbb eszembe, hogy senki nem állít meg, nem kell várni, senki nem tudja meg. Hét napja úton lehetnék.

Gyorsan kiürítem anya cigis dobozát, egyesével szétöröm a szálakat, elképzelem az értetlen arcát, ahogy kihúzza őket, vicces lesz. Az ágya alól előveszem a másik üveg sütőrumot, hogy kitartson, a levélnyi altató mellé a gyógyszeres dobozból egy másik levelet teszek, sima Algopyrint, színre, méretre hasonló.

Eszternek írok, hogy köszönöm a szendvicset, értem jött az apám, nyaralni megyünk, vigyázz magadra, hátha elhiszi. Bezárom az ajtót, a felső zárat is, a levelet a postaládájába csúsztatom, a kitört ablakon behajítom az ászkáknak és a hangyáknak a vekni végét, Árnyék rám hunyorít a kanapéról, ásít. Nem tudom, érte-e, hogy indulok. A kulcsot a legközelebbi csatornába dobom.

Nincsen házam

Látja, itt vagyok, öregember az aszályban és reggelente egy fiú olvas nekem. Megrepedt a föld, sósra sebzett szájjal liheg a nyárban, a folyó nyálcsík, a tengerbe ér.

Görög istenekről olvas Szerjozsa, tanár az anyja, az hozta neki a könyvet. Nyáron itt laknak Pokrovkában, az apja évek óta dácsát épít, de a saját két kezével. Olvas, én meg a ritmustól alig értem a történetet. Ha épp elkapok egy mondatot, majdnem mindig ölnek. Szerencsére még nem sülttem föl előtte, hogy nem tudom, hol tartunk.

Jó gyerek, örülök neki, ha jön.

Várjuk az esőt, tudja? Hetek óta várjuk, hajó se jött, pedig tegnapi már aztán tényleg meg kellett volna érkeznie. Lehet, hogy az időérzésem se a régi. Maga tudós, azt mondta, akkor magyarázza már el, ha tudja, hogy mit olvas ki abból a sok vízmintákból. Így nem mehet tovább.

Ott, ahol a tehenek a tengerben állnak, látja, mennyi medúza lebeg a lábaik között? A kicsivel vigyázzon, az csíp, mint a csalán, a nagytól az izmai rángatózni kezdenek, a bőre ég és letargiába esik. Vigyázzon. Eddig nem volt ennyi, de meleg a víz, minden évben forróbb a nyár, egyre jönnek, kiszorulnak a halak, kocsonyás leves lesz a tenger. A tehenek észre sem veszik, véletlen néha beléjük taposnak, a karjaikra lépnek, leszakad egy-egy, van, hogy látom úszni őket megdögölve a víz felszínén.

Agyuk sincs, vajon mit éreznek.

A só kiül a tehenek lábára, apálykor némelyik belefekszik a sekély vízbe, moshatom őket este, hogy ne viszkessenek. Az édesvíz oldalán sokkal meredekebb a part, ott nem mernek bemenni, különben biztosan inkább abban állnának egész nap. Épp elég nekem ezt a nyolcat szemmel tartani, sok is. Ha kicsit elül a forróság, át kell hajtani őket a másik oldalra, a torkolat felé.

Tegnap még rájára mentem mellettük, Vaszka, mondom, Vaszil Pantelijovics, enni kell, aszott vénember vagy, kóró a mocsárban, a rájahústól majd összeszeded magad. Ha így megy tovább, a tavak is kiszáradnak bent a szikes rétnél, aztán nem lesznek se vadlovak, se turisták. Kellott volna az a hajó, a liszt is kifogyott, cukor is alig, tézta semmi, főzni sincs mit a hal mellé. Lázás lehetek, vagy csak a hőség, hogy így elgyengültem, nem tudom.

Nincsen házam, tudja? Ami van, abból rég kiszorultam. Bárcsak tudnék haragudni, sose tudtam, ostoba vagy, Vaszil Pantelijovics, ezt mondta a fiú apja

is, mikor itt járt a héten, Szerjozsa, most nem kéne idefigyelned, ezt mondta neki, és arrébb tuszkolta, játsszál. De csak folytatta, pedig nem ment el a gyerek. Vaszil Pantelijovics, mondja már meg, miért nem rúgta ki mindkettőt páros lábbal. Verte volna meg, majd bocsánatot kért volna, jött volna vissza sírva úgysis, kérlelte volna, mind úgy szokták. Hogy honnan tudja, majdnem kicsúszott a számon, de minek kérdezni, ha egyszer a fiú is itt van. Meg válaszolni se tud igazán, ostoba ez az ember, előre tudom az összes mondatát.

Szerjozsa, mondta tízszer is neki, mondom, menjél játszani, ez nem neked való, az apád vagyok, viselkedj.

Maga mit gondol, nem bolond az öreg, ha nem emlékszik, hogy a saját apját hogy kiröhögte gyerekkorában, ha ilyet mondott?

Amúgy nem vált el tőlem soha, Maricska nem, azt se mondta, hogy ne menjek haza, nem zavartam őket, igaz, nem zavartatták magukat ők sem. Magamtól jöttem el, csöndben, minek ordítsak, nincs miből, nincs. Nem mondom az apjának, ha újra jön, akkor se fogom, minek mondjam, győzködni fog, hogy megalázó hazajárni mosni, télen ülni a nyári konyhában.

Ha hideg van, néha befekszem közéjük, hagyják. Ha a mellére fognék, azért elhúzódna.

Hallgatni kellett volna, most jön nekem mind, hogy ilyen öregem amúgy is hova viszket annak az asszonynak a picsája, hova. Úgy mondják, mintha vége lenne, koccintasz a születésnapodon, mikor is? 50? Aztán lehúznád a rolót. Hova viszket, hát pont oda, majd meglátjátok ti is, pont oda. De hogy nő a másik nővel.

Ne haragudjon már, hogy ennyit beszélek, nem akarom feltartani.

Eleredne végre az eső, és lemosná az arcomat.

Kérdezte az előbb, hogy mikor jöttem ide, azt hittem, mondtam már, de akkor most elmondom rendesen, hogy legelőször Jereván után.

Kész lett az erőmű a Vorotan folyón, segédmérnök voltam, hazajöttem a munkából. Megépült a ház a túlparton, nyaralni jártunk Jevpatoriába. Hárman, a testvérem is jött. Összeállt, aztán szétesett minden.

Az ország is. Ne tartsam az üvegcséit, amíg a mérést csinálja?

Na akkor, akkor kezdtem kijárni ide, először csak napokra, kiültem a félsziget csúcsába, oda, ahol már épp csak egy műanyagszék fér el, mintha egy hajó orrában ülnél, jobbról a szürkés, nyárfavirágtól bolyhos édesvíz, balról a meleg, türkizkék tenger. Innen nem látszik a sáv, ahol egymásba keverednek, repülővel kellene fölé kerülni. Azt méri, ugye, ahogy keverednek?

Reggelente körbe szoktam úszni, a tenger felől indulok, megkerülöm a csúcsot, át a torkolathoz, ahol igazán édes, inni is lehet belőle. Bár azt mond-

ják, szennyezett, de az ízén nem érezni. Mindjárt itt az ősz, ha végre tényleg elmúlik a hőség, akkor elmennek a napozók, de meleg lesz még a víz.

Szóval hol tartottam? Szétesett minden, eladták a halfeldolgozót, valaki lelépett a kasszával, és végre csend lett itt a félszigeten, elindultunk kifelé mindenből.

Senkinek nem volt miért átgázolni a homokon, utat meg nem lehet ide építeni, látja, milyen a talaj. Turisták nem voltak még, medúzák se, legfeljebb a falusiak jártak ki néha. A földnyelv végén egyszerre csak egy embernek van hely, kijöttem, halat fogtam, napok múltak a semmivel, látja, okoskodom, sokat beszélek most is.

Erőművet építettünk a Kaukázusban, aztán egyet pislogtunk és ránk zárdtak a határok, nem mondom, hogy nekem kellett volna értenem, de nem értette senki az égvilágon. Horrtuk az almát, szőlőt, szárított halat a városba, mindegy volt, nem lett jobb, enni volt mit, de sokkal több nem, ha csináltuk, akkor se, ha nem, akkor se. Untam, te jó ég, mennyire untam. Maga fiatal, nem tudja, hogy vássa el lassan az idegeit ez a toporgás.

Itt más, kifújta az agyamat a szél, kifújta az akarást. A feleségem a testvéremmel gesztenyét ültetett a kert sarkába, hársat, barackfát, én egyre ritkábban mentem haza. Nem azért, mert elszerette, akkor még nem, akkor még a nyughatatlanságom miatt.

Nem bírtam, ahogy orra állt minden, seftelni lehetett volna, persze, de mérnök voltam, rohadna meg az egész. Menjen valami rendesen, vagy ha nem megy, nem erőszak az, hát elengedem, ár ellenében kapálózni minék.

Milyen most a metró? Furcsa, de nem kísért már, csak akkor kísértett a nagyváros, pályaudvarokon bementek helyek, az erőmű, messzire menni. Túl korán lett vége. Maradt úgy, ahogy anyámék voltak, az ő anyjéké, mindenki. Nem mozdultunk valami nagyot.

Hány éves maga tulajdonképpen? Ha nem sértem meg.

Most már a rádión sem figyelem. Keleten háború, itt meg... Jevpatoria elesett volna, ha lettek volna csaták. Hagyta magát, mi is hagytuk, rohadna meg a városvezetés. Talán jobb is így, nem tudom, ha elcsatolták, minék fizessük az áramot nekik, a nyugdíjat, mindent. Nem tudom többet hallgatni az ilyet.

Lehet, hogy emiatt nem jön a hajó, ki tudja, a hőségtől még jöhetne éppen. Kitettem a nemzeti zászlót, látta, ugye? A sátram mellett. Ki tudja, mi van, és főleg, hogy mi lesz. Fizetjük nekik az áramot, pedig már más ország-

ban vannak, megy át a vezeték a határvár fölött. Azt mondta a rádió, hogy már az időzóna is más, hogy lehet, hogy fél éve még ugyanaz az idő volt, most meg később?

Megmondták a Napnak, hogy ugorjon egyet, esne pofára a határőrségen ő is.

Idehallatszik a focitábor, Szerjozsa talán végre odament, nem látja, ott van-e?

Mindig csak olvas, a többi meg éli a világát, rá se bagóznak. Kifutnak naponta háromszor a szigetcsúcsra, versenyt futnak, szerintem mindjárt jönnek. Tegnap botra szúrt medúzával kergették egymást, üvöltöttek, hogy csápos koton, tényleg van benne valami. Aztán ha hasra esnek, jönnek, tudják, hogy segítek, kenhetem őket citromlével. Csöves pópa, úgy hívnak, az anyjuk picsáját, nem vagyok csöves, és szabad akaratomból élek a ponyva alatt, akárki láthatja, rend van amúgy is.

A szakállamat is meg szoktam igazítani hetente.

Ne nevéssen, inkább mondja, tényleg ennyire nem látszik? Kifésülöm, ha kell.

Jó, hogy jönnek a fiúk, ennyi tejet nem tudok hova tenni, a boltba legfeljebb, ha elviszem, becserélik sörre, tojásra, de én odáig el nem megyek ebben a hőségben.

És azt tudta, hogy volt itt egy régész pár éve nyáron, azt mondta, valami egyetemről jött, a parkőr szerint egy ostoba kókler, azt állította, hogy sok ezer éve itt trenírozták a görög hősök a csapataikat a háborúra. Akiket a Szerjozsa is olvas. Hogy ősi görög település volt, szerez szponzort az ásatáshoz, azért jött körbenézni.

Hüpanisznak hívták a Dnyepert akkor, meg nem mondaná, pedig láttam is pár faluval arrébb azt a nagy ásatást, tényleg város volt ott, nagyobb, mint most a falu, delfinalakú pénzerméket találtak. Úgy hasonlít az írás a miénkre, hogy látványra szinte értem. Szerjozsát is az a régész bolondította rá a görögökre, három nyár óta csak ezt olvassa.

Persze van ráció benne, mossa ide a hordalékát a folyó, félszigeteket hord, egyre nagyobbakat, ki tudja, mivel van tele az a homok. Ennyi idő elfed bármit.

Hogy a csapatok bivalyerősek lettek ebben a térdig érő homokban, azt mondta, annyira nehéz benne emelni a lábadat. Nem véletlenül edz itt most a Dinamo. Voltak kőházak is abban a városban, valami híres szentély, miért

is ne lehetne. Itt edzettek azok a harcosok is, Akhillész, aztán elvágták a bokáján az inat, vagy hogy volt.

Figyel rám?

Olyan csöndes, hogy azt hiszem néha, hogy magamban beszélek.

Szóval amit kérdezett, hogy minek jöttem ide. Egyre többet jöttem, volt Moszkva, Jereván, Odessza, mégis itt ragadtam, itt fogom végezni egy hajóútnyira anyám sírjától, ilyen ez. Befutja a szőlő, nincs szívem leszedni róla a kacsokat. Indulat alig maradt bennem, csak a lista, hogy mi volt, ennyi. Az a furcsa, hogy ennyi idő után még közelebb sincsenek a saját emlékeim, mint a mások történetei. Ötven éve, aki voltál, mi maradt abból? Mint egy bevásárlócérti, se íze, se szaga.

Nem kellene ilyeneket beszélnem.

Huzatos fejű vénember, ennyi, talán el se hiszi, hogy nem vagyok csöves.

Nem rossz itt, sőt. Rend lett volna, munka, így meg szabadság lett inkább, nem olyan nagy tragédia. Csak azt, hogy mire föl, az értelmét nem látni. Gyerek, ház, semmi.

Jönnek a faluból, főleg a nők, sült ráját vesznek, italt hoznak minden nap, kifekszenek napozni a sátram mellé. Ezredszerre is el kell mesélni nekik, hogy erőmű, Jereván.

Már ne haragudjon, nem magát hasonlítgatom, de tényleg mindig erre kíváncsiak. Mindent elmondanak a férjeikről, itt lebzselnek egész nap, nevetnek, hogy milyen remete maga, Vaszil Pantelijovics, inkább, mintha háremet tartana. Pedig hozzájuk nyúlni nem lehet.

Sirály feszül a szélnek, lassan árnyékba kellene húzódnia, dél van. Megyek, áthajtom a teheneket a folyóhoz. Mikor tűnt el a fiú, észre se vettem, mint a délibáb. Mikor maga megjött, itt volt még?

Szóval minek szorongattam volna őket, a feleségemet, minnek.

De jönnek néha, hívnak haza. Megköszönni nem fogják, ahhoz túl megszűröl kellene kezdeni, hallgatunk. Nézze, vagy a szemem rossz, vagy mégiscsak megjön a hajó, míg odavagyok a tehenekkel, mondja már meg neki, hogy várjon meg engem is, átmegegyek Ocsakivba, veszek egy nagy görög-dinnyét.

Vagy ha visszafordul még ma, nem is megyek, esetleg hozhatna egyet inkább maga, majd elfelezzük.